

Slovo k povzbuzení na neděli 9. srpna 2020, na 19. neděli v mezidobí...
Biblická čtení: 1Král 19,9a.11-13a; Ž 85; Řím 9,1-5; Mt 14,22-33

Milé sestry, milí bratři,

všechna tři biblická čtení dnešní neděle – devatenácté v liturgickém mezidobí – jsou vskutku velmi výrazná a bezpochyby hodná naší pozornosti:

První z První knihy královské, konkrétně z těch několika kapitol pojednávajících o působení proroka Eliáše, největšího ze starozákonních proroků, obsahuje překrásné svědectví o jeho setkání s Hospodinem na Boží hoře Chorebu: Hospodin k Eliášovi nepřichází a nepromlouvá ani v prudkém a silném vichru, ani v zemětřesení, ani v ohni, ani v bouři, nýbrž v „šumu jemného vánku“.

I tak Hospodin Bůh k člověku přichází, i tak se dává poznat. Mnohdy velmi nenápadně, prostě jen jako „jemný vánek“. Neznamená to, že by jindy nepřicházel třeba i v ohni, bouři, větru a nějakém tom zemětřesení – vždyť i to vše jsou obvyklé biblické teofanie, formy a obrazy, průvodní jevy zjevujícího se a k člověku promlouvajícího Boha. Ale znamená to, že Bůh k člověku prostě i jinak, jemně, takřka nepoznatelně. A právě pro takové boží navštívení musí být lidská duše zvláště vnímavá a otevřená a nejlépe i čistá.

Proto je dobré, abychom byli připraveni jak na to, že Bůh může zasáhnout do našeho života naprosto jednoznačně a jasně, i třeba nějakou životní bouří a zemětřesením, ale i na to, že Bůh se často v duchovním životě, v duchovní zkušenosti projevuje a promlouvá velmi jemně, nenápadně a že jen vnímavá, nepřesycená a nepřehlušená duše může být schopna jeho příchodu vůbec zachytit.

Žádná z forem Božího přicházení k nám nemůže být absolutizována, jedna nevyklučuje druhou, bouře jednou nevyklučuje jemný vánek jindy. Je na Bohu, jak a kdy k člověku chce přijít, jak a čím se mu prokázat jako Bůh. Na nás je rozeznat a neminout jeho příchod, snažit se ochudit svou duši o vše zbytečné a nadbytečné, aby mohla být obohacena Božím příchodem... A hlavně je na nás se před Bohem pokorně sklonit a naslouchat, co nám přikazuje, k čemu nás vede a posílá. Tak jak toto vše učinil prorok Eliáš, nejen největší starozákonní prorok, ale i jeden z výrazných starozákonních předobrazů Krista.

Ve druhém čtení pokračujeme – pravda, s většími či menšími skoky – v četbě Pavlova „velelistu“ Římanům. Dostáváme se na začátek deváté kapitoly, na začátek pasáže pojednávající o Pavlově vztahu k Izraeli, respektive o vztahu Nového Izraele, církve, k tomu Starému, k synagoze. O tom bude řeč především v následujících dvou kapitolách.

V dnešních úvodních slovech musí snad každého zaujmout a možná i trochu zarazit Pavlovo podivuhodné vyznání: „Přál bych si totiž, abych já sám byl proklet, od Krista vzdálen, pro své bratry, s kterými jsem tělesně spřízněn“.

To vysloví ten samý Pavel, který úplně všechno pokládá za „bezpečný brak“ ve srovnání s oním nesmírně cenným poznáním Ježíše Krista, který nechce znát nic než Krista ukřižovaného, který byl tak Pánem Ježíšem uchvácen, že by si už tak přál být s ním v nebi. Nyní ovšem vyznává, že z lásky ke svým bratrům (a jistě i sestram) z Izraelského národa by byl ochoten i vlastní spásu – to nejcennější a největší – obětovat, jen aby oni byli zachráněni, pokud by oni mohli být místo něj zachráněni.

To je snad největší, nejparadoxnější vyznání lidské lásky k druhým lidem, jaké v Novém zákoně snad vůbec máme: Být ochoten i vlastní spásu obětovat, jen aby někdo jiný byl zachráněn...

Zní to paradoxně, možná až absurdně, ale možná právě toto je vrchol lásky, ochota obětovat pro druhé i vlastní věčnost. Ostatně i u některých svatých v dějinách vidíme něco podobného. Byli tací a byly takové, kteří a které přesně něco takového učinili: Dověděli se například o hrozící zkáze nějakého hříšníka a sami svou vlastní spásu Bohu nabídli jako „výměnu“ za spásu dotyčného. A pak nebe od Boha teprve dostali také. Ostatně něco takového prožívá i

leckterý trápící se křesťanský rodič, když hledí na nezdárný způsob života svého syna, své dcery... I svou vlastní nebeskou blaženost by za své dítě obětovali, kdyby to šlo. Třeba se i někdo takto modlí.

Ve světle dnešního druhého čtení to není špatně, naopak, svatý Pavel to také tak činil a dnes je v nebi. Byl ochoten obětovat z lásky vše, a dostal proto také vše: Boha a nebe. Takováto oběť, aby byla skutečná, ovšem předpokládá, že spásu vnímáme jako to nejcennější, co člověk může mít. Teprve pak je skutkem největší lásky ji Bohu nabídnout jako oběť v prospěch druhých...

V evangelijním čtení pokračujeme v četbě Matoušova sepsání. Dnešní úryvek bezprostředně navazuje na událost, jejíž svědectví jsme četli minulou neděli, na rozmnožení chlebů a ryb a nasycení tisíců. A máme před sebou svědectví o dalším Kristově zázraku: o Ježíšově a pak i Petrově kráčení po vodě. O zázraku, který v sobě skrývá ohromný potenciál duchovního, alegorického výkladu.

Naše víra je totiž v mnohém skutečně podobná kráčení po vodě. Člověk se vydá za Pánem Ježíšem, vydá se za jeho hlasem, za jeho vábením a jde. Ale chvílemi si ve své víře, ve své cestě víry opravdu může připadat, jakoby krácel po vodě, zvláště třeba tehdy, když se ve víře vydá za nějakou náročnou Kristovou výzvou. Kráčí, ale je to především Boží síla, Kristova milost, sám dar víry, které ho nad vodou nesou. Všechny důvody křesťanské víry jsou důležité a i pravdivé, ale přesto určité pouhé kráčení po vodě, určitá pochybnost, nejistota součástí naší víry jsou také. Jednak proto, že Bůh nás přesahuje, je nadpřirozený. A jednak proto, že nám ho navíc zatemňuje naše hříchem narušená a vším brakem přesycená lidská přirozenost.

Proto za Pánem Ježíšem – podobně jako svatý Petr – také vždy nějak kráčíme po vodě. A proto také – podobně jako svatý Petr – občas (anebo dokonce často) také začneme tonout. Tonout ve svých pochybnostech, nejasnostech a nejistotách. To asi také dobře známe a dovedeme si to představit. Příjemné to není a je to i nebezpečné, nese v sobě možnost utonutí, smrti v hlubinách.

Jediné, co je v té chvíli rozumné udělat, je to, co učinil svatý Petr: volat „Pane, zachraň mne“. Ne racionalizovat, proč je možné a moudré chodit po vodě, proč je dobré a rozumné křesťanský věřit a žít, ne se tedy upínat k rozumovému a argumentačnímu odůvodnění křesťanské víry, jinak tak krásnému a velkolepému, ale prostě především volat, modlit se a prosit „Pane, zachraň mne“. To především – ve světle dnešního evangelijního svědectví o zázraku záchraně po vodě kráčejiícího tonoucího apoštola Petra – může otevřít naši duši, aby ji sám Pán zachytil a vzal zase na svou loďku. A pak zase nechal kráčet volně po vodě.

Milé sestry, milí bratři, ať už si z dnešního Božího slova vezmeme třeba povzbuzení, kolika mnohými způsoby k nám Hospodin Bůh může přicházet a promlouvat (první čtení), anebo Pavlův vzor, jak až veliká a kam až by měla jít dokonalá láska, až k ochotě vlastní spasení ztratit v prospěch druhého (druhé čtení), anebo krásnou alegorii naší víry jakožto kráčení po vodě a povzbuzení, co především činit, když začneme tonout v pochybnostech (evangelium), vezměme si k srdci aspoň něco... Vždyť od toho se Boží slovo čte.